

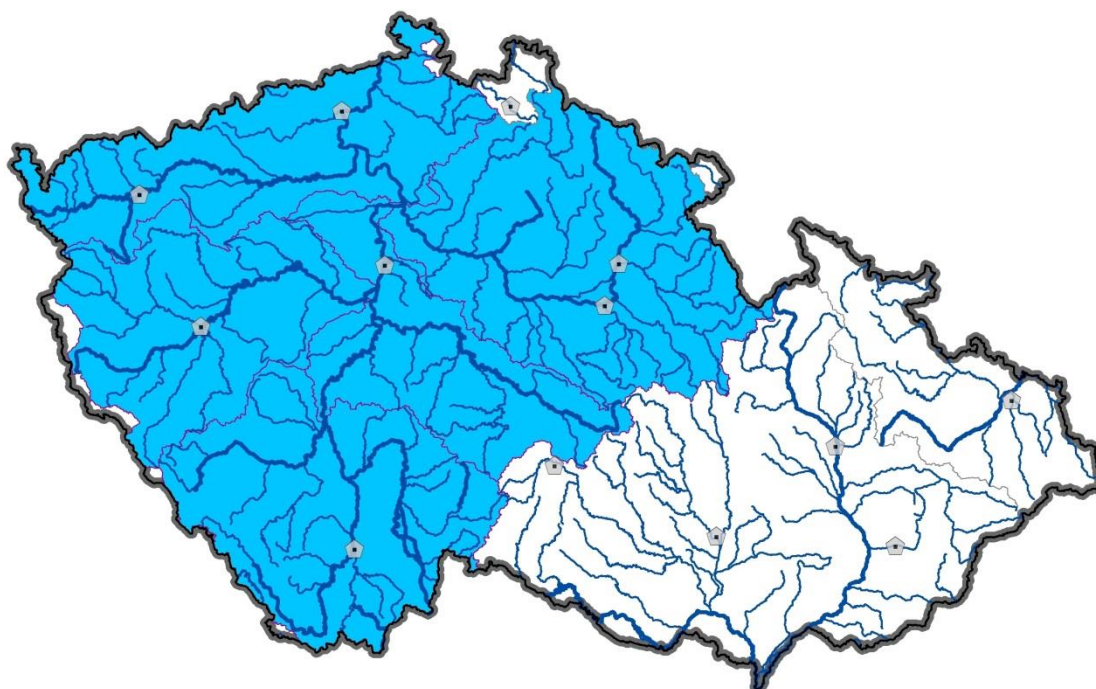
NÁRODNÍ PLÁN POVODÍ LABE

zpracovaný podle ustanovení § 25 zákona č. 254/2001 Sb.,
o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

pro období 2021 - 2027

KAPITOLA VI.

EKONOMICKÁ ANALÝZA UŽÍVÁNÍ VOD

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Ministerstvo životního prostředí

leden 2022

Pořizovatel:

Ministerstvo zemědělství

Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
www.eagri.cz, info@mze.cz
+420 221 811 111

Ministerstvo životního prostředí

Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10
www.mzp.cz, info@mzp.cz
+420 267 121 111

Ve spolupráci s:

Povodí Labe, státní podnik

Víta Nejedlého 951, 500 03 Hradec Králové

Povodí Vltavy, státní podnik

Holečkova 8, 150 24 Praha 5

Povodí Ohře, státní podnik

Bezručova 4219, 430 03 Chomutov

Krajským úřadem Jihočeského kraje

U Zimního stadionu 1952/2, 370 01 České Budějovice

Krajským úřadem Karlovarského kraje

Závodní 353/88, 360 06 Karlovy Vary

Krajským úřadem Královéhradeckého kraje

Pivovarské náměstí 1245/2, 500 03 Hradec Králové

Krajským úřadem Libereckého kraje

U Jezu 642/2A, 460 01 Liberec

Krajským úřadem Pardubického kraje

Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice

Magistrátem hlavního města Prahy

Staroměstské náměstí 4, 110 00 Praha

Krajským úřadem Plzeňského kraje

Škroupova 1760/18, Jižní Předměstí, 301 00 Plzeň

Krajským úřadem Středočeského kraje

Zborovská 81/11, 150 00 Praha 5 – Smíchov

Krajským úřadem Ústeckého kraje

Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem

Krajským úřadem Kraje Vysočina

Žižkova 1882/57, 587 33 Jihlava

Zpracovatelé:

Vodohospodářský rozvoj a výstavba, a.s.

Nábřeží 4, 150 56 Praha 5

DHI a.s.

Na Vrších 5/1490, 100 00 Praha 10

Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.

Podbabská 2582/30, 160 00 Praha 6

OBSAH

OBSAH.....	2
VI. Ekonomická analýza užívání vod	3
VI.1. Hospodářský význam užívání vod	3
VI.1.1. Technická, ekonomická a socioekonomická data	3
VI.2. Informace o výnosech z různých užívání vody k uhrazení nákladů na vodohospodářské služby	5
VI.2.1. Platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí	5
VI.2.2. Poplatky za odebrané množství podzemní vody	6
VI.2.3. Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových	7
VI.2.4. Dílčí poplatek z objemu odpadních vod vypouštěných do vod povrchových	8
VI.2.5. Dílčí poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod	8
VI.2.6. Poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních	9
VI.2.7. Vodné a stočné za dodávku pitné vody a odvádění odpadních vod	10
VI.3. Trendy v užívání vod do roku 2027	13
VI.4. Analýza návratnosti nákladů na vodohospodářské služby	16
VI.4.1. Metodický postup	16
VI.4.2. Analýza nákladů na vodohospodářské služby	17
VI.4.3. Analýza příjmů za vodohospodářské služby	19
VI.4.4. Závěry a zhodnocení analýzy návratnosti nákladů na vodohospodářské služby	19
VI.4.5. Plánované kroky a opatření k uplatňování principu návratnosti nákladů na vodohospodářské služby	22
VI.5. Výběr opatření z hlediska nákladů i účinnosti nejefektivnějších	23
VI.5.1. Posouzení nákladově nejefektivnější kombinace opatření	23
VI.5.2. Souhrnné náklady na opatření	24
Seznam podkladů	27
Seznam zkratk	27

VI. EKONOMICKÁ ANALÝZA UŽÍVÁNÍ VOD

VI.1. Hospodářský význam užívání vod

VI.1.1. Technická, ekonomická a socioekonomická data

Technická data charakterizují příslušné okruhy užívání vod, zejména odběry vody a vypouštění odpadních vod včetně související technické infrastruktury.

Základními podklady pro zjišťování těchto technických dat byly:

- údaje Ministerstva zemědělství (MZe),
- údaje správců povodí, tj. Povodí Labe, státní podnik, Povodí Vltavy, státní podnik, a Povodí Ohře, státní podnik (dále jen „státní podniky Povodí“),
- údaje České inspekce životního prostředí (ČIŽP) a Českého statistického úřadu (ČSÚ),
- údaje z ročenky „Vodovody kanalizace ČR“¹ vydané MZe,
- údaje z ročenky „Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky“² vydané MZe a MŽP.

Podkladem pro zjišťování dat o množství odebíraných povrchových a podzemních vod a množství vypouštěných odpadních vod ve vztahu k jednotlivým sektorům užívání vod byly údaje vodohospodářské bilance, kterou na základě údajů poskytovaných podle ustanovení § 22 odst. 2 vodního zákona [1] pořizují a vedou správci povodí.

Ekonomická a socioekonomická data charakterizují význam příslušného druhu užívání vod z hlediska ročního obrátu, resp. produkce, zaměstnanosti ve vztahu k počtu obyvatel v oblasti povodí a dále všech relevantních poplatků a plateb, které vyjadřují míru ekonomického dopadu na obyvatele, případně hospodářské sektory v příslušném povodí. Tyto údaje dále obsahují informace o obyvatelstvu v příslušném povodí a další související informace.

Hodnoceny jsou následující platby a poplatky vztahující se k užívání vod:

- platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí,
- poplatky za odebrané množství podzemní vody,
- poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových,
- poplatky za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních,
- poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod,
- vodné a stočné.

Základními podklady pro zjišťování ekonomických a socioekonomických dat byly:

- údaje Ministerstva zemědělství,
- údaje správců povodí, tj. státních podniků Povodí,
- údaje ČIŽP a ČSÚ,
- údaje z ročenky „Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky“ vydané MZe a MŽP.

Údaje ČIŽP a ČSÚ agregované na úrovni krajů byly přepočteny na úroveň části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky s využitím informací Českého úřadu zeměměřického a katastrálního.

Další relevantní informace byly získávány z internetových stránek úřadů, institucí a podniků a též prostřednictvím expertních rozhovorů s pracovníky ústředních úřadů, krajů, případně i vybranými experty výzkumných či jiných odborných institucí.

¹ <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/osveta-a-publikace/publikace-a-dokumenty/vodovody-a-kanalizace/>

² <http://eagri.cz/public/web/mze/voda/osveta-a-publikace/publikace-a-dokumenty/modre-zpravy/>

Tab. VI.1.1a – Datové informace – Domácnosti v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky v roce 2018

Domácnosti		
Zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod		Jednotka
počet obyvatel v části mezinárodní oblasti povodí celkem	6 381 174	obyv.
počet domácností	2 655 792	
počet obyvatel v městských oblastech	4 398 935	obyv.
průměrný měsíční příjem domácnosti v ČR (čistý peněžní příjem dle ČSÚ)	15 204	Kč/měsíc
počet obyvatel ve venkovských oblastech	1 982 239	obyv.
počet zaměstnanců v sektoru vodovodů a kanalizací	12,0	tis. osob
Zásobování pitnou vodou		
počet vodárenských nádrží	26	
počet odběrných míst z vodních toků	84	
počet obyvatel připojených na vodovody pro veřejnou potřebu	5 947 362	obyv.
počet obyvatel zásobených z individuálních zdrojů	433 812	obyv.
množství dodané pitné vody (fakturované)	197 700	tis.m ³ /rok
ztráty vody v trubní síti	15,8	%
ztráty vody v trubní síti	95 000	tis. m ³ /rok
specifické množství vody (fakturované) pro domácnosti	91,0	l/obyv./den
počet jímacích zařízení podzemních vod	3 117	
počet subjektů vlastnících infrastrukturu vodovodů pro veřejnou potřebu	3 291	
průměrná cena dodávané pitné vody (vodné), cena bez DPH, DPH 15 %	40,17	Kč/m ³
Odvádění a čištění odpadních vod		
počet obyvatel připojených na kanalizace pro veřejnou potřebu	5 399 353	obyv.
počet obyvatel připojených na ČOV	5 265 081	obyv.
vypouštěné množství odváděných odpadních vod (bez vod srážkových)	279 865	tis. m ³ /rok
vypouštěné množství odváděných odpadních vod (včetně vod srážkových)	323 502	tis. m ³ /rok
počet ČOV	2 225	
počet obyvatel s domovní ČOV	98 200	
počet subjektů vlastnících infrastrukturu kanalizací pro veřejnou potřebu	3 572	
průměrná cena za odvádění a čištění odpadní vody (stočné), cena bez DPH, DPH 15%	33,83	Kč/m ³

Tab. VI.1.1b – Datové informace – Zemědělství v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky v roce 2018

Zemědělství		Jednotky
celková plocha ZPF	2 215 870	ha
zemědělská půda pod závlahou	38 600	ha
celková plocha orné půdy	1 531 682	ha
počet zaměstnanců v zemědělství celkem	88 700	os.
zaměstnanost	1,7	%
hrubá zemědělská produkce	80 160	mil. Kč

Tab. VI.1.1c – Datové informace – Průmysl v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky v roce 2018

Průmysl		
Energetika (bez hydroenergetiky)		
instalovaný výkon	13 734,4	MW
počet odběrných míst	24	
hrubá produkce/rok	46 740	mil. Kč
Hydroenergetika		
instalovaný výkon	1 460	MW
počet jezů	1 588	
počet přehrad	63	
počet vodních elektráren	1 000	
hydroenergetický potenciál využitelný	2 060	GWh/rok
hrubá produkce/rok	8 920	mil. Kč
Ostatní průmysl (odběry a vypouštění vod mimo VaK pro veřejnou potřebu)		
počet odběrných míst z vodních toků	176	
počet jímacích zařízení podzemních vod	362	
hrubá produkce/rok	2 041 022	mil. Kč

VI.2. Informace o výnosech z různých užívání vody k uhrazení nákladů na vodohospodářské služby

VI.2.1. Platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí

Platba k úhradě správy vodních toků a správy povodí podle ustanovení § 101 vodního zákona slouží k úhradě činností správy vodních toků podle § 47 vodního zákona a správy povodí podle § 54 vodního zákona. Výši platby stanoví vodní zákon jako součin skutečně odebraného množství povrchové vody (po odečtení množství povrchové vody, za které se platba podle ustanovení § 101 vodního zákona nehradí) a ceny za odběr povrchové vody, kterou stanoví, resp. sjedná s odběratelem správce vodního toku. Tato cena podléhá regulaci podle ustanovení § 6 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“). Jedná se o cenu věcně usměrňovanou. Limit, od kterého je povinnost platit tuto platbu, je více než 6 000 m³ za kalendářní rok nebo více než 500 m³ za kalendářní měsíc.

Ve struktuře ekonomických a socioekonomických informací jsou platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí sledovány pro sektory a druhy užívání vod uvedené v tabulce č. VI.2.1. *V současné době není z dostupných dat, které sleduje ČIŽP, možné zjistit výše nákladů v členění po dílčích povodích.*

Závěr hodnocení:

Rozhodující platby ve prospěch správy vodních toků a správy povodí v české části mezinárodní oblasti povodí Labe přicházejí za odběry pro vodovody pro veřejnou potřebu (37,5 %) a energetiku (35,4 %), dále pak pro průmysl (23,3 %).

Tab. VI.2.1 – Platby k úhradě správy vodních toků a správy povodí v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky za rok 2018

Sektor	Druh užívání vody	Množství odebrané povrchové vody [tis.m ³]	Výše platby [mil. Kč/rok]	Celkem [mil. Kč/rok]
Domácnosti	zásobování pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu	223 000	936 995	936 995
Průmysl	průtočné chlazení	106 700	99 410	1 464 287
	energetika	377 800	784 365	
	ostatní průmysl	168 000	580 512	
Zemědělství	zemědělské závlahy	20 200	94 307	94 307
	ostatní odběry (živočišná výroba)			
Celkem		895 700	2 495 589	2 495 589

VI.2.2. Poplatky za odebrané množství podzemní vody

Poplatky za odebrané množství podzemní vody podle ustanovení § 88 až § 88l vodního zákona platí ty fyzické a právnické osoby, které odebírají podzemní vodu na základě povolení vodoprávního úřadu podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. b) bod 1 vodního zákona nebo podle povolení vydaného dle předchozích právních předpisů. Limit, od kterého je povinnost platit tento poplatek, je více než 6 000 m³ za kalendářní rok nebo více než 500 m³ za kalendářní měsíc.

Sazby poplatků stanovené přílohou č. 2 k vodnímu zákonu činí 2 Kč za 1 m³ odebrané podzemní vody pro účely zásobování pitnou vodou a 3 Kč za 1 m³ odebrané podzemní vody pro ostatní užití.

Vybrané poplatky za skutečně odebrané množství podzemní vody jsou z 50 % příjmem rozpočtu kraje, na jehož území se odběr realizuje, a z 50 % příjmem Státního fondu životního prostředí České republiky (dále jen „SFŽP“). Příjem SFŽP ČR může být použit na zlepšování ochrany kvality a množství vod a sledování množství a kvality vod. Příjmy rozpočtu krajů odvozené z těchto poplatků lze použít jen na zákonem vymezené účely – na výstavbu a obnovu vodohospodářské infrastruktury, a to zejména pro obec, na jejímž území se odběr podzemní vody uskutečňuje, a na zřízení a doplňování zvláštního účtu podle ustanovení § 42 odst. 4 vodního zákona, tedy rezervy do výše 10 mil. Kč na pokrytí nákladů na opatření k nápravě závadného stavu, resp. k odstranění následků nedovoleného vypouštění odpadních vod, nedovoleného nakládání se závadnými látkami nebo havárií, kde se nezjistí původce, a také k nápravě ekologické újmy na povrchových nebo podzemních vodách podle zákona č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů [2].

Ve struktuře ekonomických a socioekonomických informací jsou poplatky za odebrané množství podzemních vod sledovány pro sektory a druhy užívání vod uvedené v tabulce č. VI.2.2.

Závěr hodnocení:

Rozhodující platby za odběry podzemní vody v české části mezinárodní oblasti povodí Labe přicházejí za odběry pro vodovody pro veřejnou potřebu (69,3 %) a pro průmysl (24,9 %).

Tab. VI.2.2 – Platby za odebrané množství podzemní vody v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky v roce 2018

Sektor	Druh užívání vody	Množství odebrané podzemní vody [tis.m ³]	Výše poplatků [mil. Kč/rok]	Celkem poplatky [mil. Kč/rok]
Domácnosti	zásobování pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu	175 200	350,4	350,4
Zemědělství	zemědělské závlahy	423	1,3	29,2
	ostatní odběry (živočišná výroba)	9 300	27,9	
Průmysl	odběr pro průmysl	41 900	125,7	125,7
Celkem		226 400	505,3	505,3

VI.2.3. Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových

Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových platí každá právnická nebo fyzická osoba, která vypouští odpadní vody do vod povrchových podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. c) vodního zákona za podmínek ustanovení § 89 až § 89q vodního zákona.

Předmětem poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových je vypouštění odpadních vod z jednotlivého zdroje znečištění do vod povrchových. Zdrojem znečištění se rozumí území obce, území vojenského újezdu, průmyslový areál, stavba nebo zařízení, pokud se z nich vypouštějí samostatně odpadní vody do povrchových vod.

Od poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových se podle § 89b vodního zákona osvobozuje vypouštění:

- minerálních vod odebíraných ze zdroje osvědčeného podle zákona upravujícího lázeňství jako přírodní léčivý zdroj, pokud nebyly použity při lázeňské péči,
- přírodních minerálních vod odebíraných ze zdroje osvědčeného podle zákona upravujícího lázeňství jako zdroj přírodní minerální vody, pokud nebyly použity při výrobě balených minerálních vod,
- vod ze sanačních vrtů a systémů,
- odpadních vod z průtočného chlazení parních turbín,
- odpadních vod vzniklých využitím podzemních nebo povrchových vod pro získání tepelné energie podle § 8 odst. 1 písm. d) vodního zákona, nebo
- odpadních vod z odlehčovacích komor jednotné kanalizace podle § 8 odst. 3 písm. g) vodního zákona splňujících technické požadavky pro jejich stavbu a provoz stanovené vyhláškou č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů [3], (dále jen „vyhláška č. 428/2001 Sb.“).

Základ poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových se skládá ze dvou dílčích základů poplatku.

Dílčí základy poplatku tvoří objem odpadních vod v m³ (v případě dílčího poplatku z objemu) a celkové množství jednotlivého znečištění uvedeného v příloze č. 2 vodního zákona obsaženého v odpadních vodách v kg (v případě dílčího poplatku z tohoto znečištění).

Pro účely výpočtu poplatku se celkové množství jednotlivého znečištění ve vodách v kg vypočte jako součin průměrné koncentrace ukazatele tohoto znečištění uvedeného v příloze č. 2 k vodnímu zákonu ve vodách v kg/m³ a objemu vod v m³.

Sazba poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových je uvedena v příloze č. 2 vodního zákona.

Poplatek za vypouštění odpadních vod do vod povrchových se vypočte jako součet dílčího poplatku z objemu a dílčích poplatků z jednotlivých znečištění. Poplatkovým obdobím je kalendářní rok.

Výnos poplatku za vypouštění odpadních vod do vod povrchových je příjmem rozpočtu SFŽP a může být použit na podporu intenzifikace a výstavby vodohospodářské infrastruktury a úhradu nákladů na činnost oprávněné

laboratoře vybrané SFŽP (dále jen „kontrolní laboratoř“) a odborně způsobilých osob oprávněných k podnikání a autorizovaných k výkonu úředního měření průtoku měřidly s volnou hladinou podle zákona o metrologii.

VI.2.4. Dílčí poplatek z objemu odpadních vod vypouštěných do vod povrchových

Dílčí poplatek z objemu odpadních vod vypouštěných do vod povrchových je znečišťovatel povinen platit, jestliže objem jím vypouštěných odpadních vod překročí za kalendářní rok 100 000 m³. Výše dílčího poplatku se vypočte vynásobením objemu vypouštěných odpadních vod za kalendářní rok sazbou 0,1 Kč za 1 m³.

Ve struktuře ekonomických a socioekonomických informací jsou poplatky z objemu odpadních vod vypouštěných do vod povrchových sledovány pro sektory a okruhy užívání vod uvedeny v tabulce č. VI.2.3.1.

Závěr hodnocení:

Rozhodující objem poplatků za objem vypouštěných odpadních vod do vod povrchových v české části mezinárodní oblasti povodí Labe získává Státní fond životního prostředí České republiky ze sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu (43,6%), dále pak z energetiky (36,8%) a průmyslu (19,2%).

Tab. VI.2.3.1 – Dílční poplatky z objemu odpadních vod vypouštěných do vod povrchových v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky v roce 2018

Sektor	Objem vypouštěných odpadních vod [mil.m ³]	Výše poplatků dle evidence ČIŽP [mil. Kč/rok]
Kanalizace pro veřejnou potřebu (vč. domácností)	477,3	47,8
Zemědělství	4,2	0,4
Energetika	403,4	40,3
Průmysl	210,2	21,0
Celkem	1 095,1	109,5

VI.2.5. Dílčí poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod

Dílčí poplatek z jednotlivého znečištění vypouštěných odpadních vod je znečišťovatel povinen platit, jestliže jím vypouštěné odpadní vody překročí v příslušném ukazateli znečištění zároveň hmotnostní a koncentrační limit zpoplatnění. Ukazatele znečištění, hmotnostní a koncentrační limity zpoplatnění a sazby poplatku členěné podle jednotlivých ukazatelů znečištění jsou uvedeny v příloze č. 2 vodního zákona.

Při výpočtu dílčího poplatku za organické znečištění vypouštěných odpadních vod se použije rozdílná sazba pro čištěné a nečištěné odpadní vody.

Dílčí poplatek za znečištění vypouštěných odpadních vod se rovná součtu dílčích částek vypočtených podle jednotlivých ukazatelů znečištění jako násobek sazby poplatku a celkového množství vypouštěného znečištění za kalendářní rok.

Ve struktuře ekonomických a socioekonomických informací jsou dílčí poplatky z jednotlivého znečištění odpadních vod sledovány dle jednotlivých ukazatelů znečištění (viz tabulka č. VI.2.3.2a) a pro jednotlivé sektory a druhy užívání vod (viz tabulka č. VI.2.3.2b).

Závěr hodnocení:

Nadpoloviční objem poplatků za znečištění vypouštěných odpadních vod do vod povrchových v české části mezinárodní oblasti povodí Labe získává Státní fond životního prostředí České republiky ze průmyslového sektoru (56 %) a dále pak ze sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, resp. z domácností (44 %).

Tab. VI.2.3.2a – Dílčí poplatky z jednotlivého znečištění vypouštěných odpadních vod dle jednotlivých ukazatelů znečištění v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky v roce 2018

Ukazatel znečištění	Vypuštěné množství znečištění [t/rok]	Výše poplatků [mil. Kč/rok]
CHSK	23 815	190,440
RAS	394 525	394,505
NL	6 106	12,192
P _{celk}	703	49,000
N-NH ₄ ⁺	559	22,350
N _{anorg}	6 593	197,190
AOX	2,98	0,880
rtuť	0	0
kadmium	0	0
Celkem		866,557

Tab. VI.2.3.2b – Dílčí poplatky za znečištění vypouštěných odpadních vod v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky v roce 2018

Sektor	Výše poplatků [mil. Kč/rok]
Kanalizace pro veřejnou potřebu (vč. domácností)	378,9
Průmysl	487,7
Zemědělství	0
Celkem	866,6

VI.2.6. Poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních

Poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních je povinen platit ten, kdo má povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních. Předmětem poplatku za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních je vypouštění odpadních vod do vod podzemních na základě povolení ze zařízení určeného k čištění odpadních vod.

Poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních se podle § 90b vodního zákona neplatí v případě vypouštění:

- odpadních vod ze zařízení určeného k čištění odpadních vod z jedné stavby pro bydlení nebo z jedné stavby pro rodinnou rekreaci,
- minerálních vod odebíraných ze zdroje osvědčeného podle zákona upravujícího lázeňství jako přírodní léčivý zdroj, pokud nebyly použity při lázeňské péči,
- přírodních minerálních vod odebíraných ze zdroje osvědčeného podle zákona upravujícího lázeňství jako zdroj přírodní minerální vody, pokud nebyly použity při výrobě balených minerálních vod,
- odpadních vod vzniklých využitím podzemních či povrchových vod pro získání tepelné energie [§ 8 odst. 1 písm. d) vodního zákona] a
- znečištěných vod, jejichž znečištění bylo po jejich vyčerpání z vod podzemních sníženo [§ 8 odst. 1 písm. e) vodního zákona].

Základem poplatku za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních je kapacita zařízení určeného k čištění odpadních vod, ze kterého jsou odpadní vody vypouštěny, vyjádřená v ekvivalentních obyvatelích (dále jen „EO“). Jeden ekvivalentní obyvatel odpovídá produkci znečištění 60 g BSK₅ za den.

Poplatek za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních se vypočte jako součin základu poplatku zaokrouhleného na celé ekvivalentní obyvatele nahoru a sazby poplatku. Sazba poplatku za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních činí 350 Kč/EO za kalendářní rok.

Výnos poplatku za povolené vypouštění odpadních vod do vod podzemních je příjmem rozpočtu obce, na jejímž území k vypouštění dochází.

VI.2.7. Vodné a stočné za dodávku pitné vody a odvádění odpadních vod

Odběratel, tj. vlastník pozemku nebo stavby připojené na vodovod nebo kanalizaci pro veřejnou potřebu, je povinen platit úplatu za pitnou vodu a za službu spojenou s jejím dodáním (tzv. vodné) a úplatu za službu spojenou s odváděním, čištěním, nebo jiným zneškodňováním odpadních vod (tzv. stočné). Příjemcem vodného a stočného je vlastník (případně provozovatel) vodovodu, resp. kanalizace pro veřejnou potřebu, a to za podmínek stanovených ustanovením § 8 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů [4], (dále jen „ZVaK“).

Způsob výpočtu ceny pro vodné a pro stočné stanoví cenové předpisy (zejména zákon o cenách). Členění nákladových položek, jejich obsah, objemové a množství položky a jejich podíl při výpočtu ceny pro vodné a pro stočné podle cenových předpisů stanoví vyhláška č. 428/2001 Sb. Vodné a stočné může mít jednosložkovou nebo dvousložkovou formu.

Jednosložková forma je součinem ceny podle zákona o cenách a množství odebrané vody podle § 16 ZVaK nebo vypouštěných odpadních vod a srážkových vod podle § 19 ZVaK.

Dvousložková forma obsahuje složku, která je součinem ceny podle zákona o cenách a množství odebrané vody podle § 16 ZVaK nebo vypouštěných odpadních vod a srážkových vod podle § 19, a dále pevnou složkou, stanovenou v závislosti na kapacitě vodoměru, profilu přípojky nebo ročního množství odebrané vody. Podíl jednotlivých složek stanoví zákon o cenách. Způsob výpočtu pevné složky stanoví vyhláška č. 428/2001 Sb.

U služeb spojených s dodávkou pitné vody a s odváděním a čištěním odpadních vod se od roku 2001 v České republice uplatňují stejné ceny pro vodné a pro stočné pro domácnosti i pro ostatní odběratele. Ceny pro vodné a pro stočné jsou schvalovány právními subjekty vlastníci vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu na konkrétní zúčtovací období na základě kalkulace nákladů. V rámci nákladů pro výpočet ceny pro vodné a pro stočné se do kalkulace uvádí v jednotlivých nákladových položkách veškeré skutečné náklady spojené s provozováním vodovodů nebo kanalizací pro veřejnou potřebu a tyto náklady se nepřenesají na jiné činnosti vykonávané vlastníkem nebo provozovatelem vodovodů nebo kanalizací pro veřejnou potřebu.

Ceny pro vodné a pro stočné podléhají věcnému usměrňování cen, jehož pravidla stanoví Ministerstvo financí. Tato pravidla jsou pravidelně projednávána s Ministerstvem zemědělství.

Průměrná cena pro vodné (přepočítáno na objem dodané pitné vody) v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky v r. 2018 činila 40,17 Kč za m³ bez DPH.

Průměrná cena pro stočné (přepočítáno na objem odvedené odpadní vody) v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky v r. 2018 činila 33,83 Kč za m³ bez DPH.

Průměrná cena pro vodné a pro stočné v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky tedy v r. 2018 činila cca 74,00 Kč za m³ bez DPH.

Vodné a stočné v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky je v porovnání s průměrnou výší vodného a stočného v r. 2018 v České republice vyšší cca o 3,5 %:

- průměrné vodné v ČR = 38,11 Kč/m³ bez DPH,
- průměrné stočné v ČR = 33,41 Kč/m³ bez DPH,
- průměrné vodné + stočné v ČR = 71,52 Kč/m³ bez DPH.

Údaje o vodném a stočném byly zjišťovány od 31 rozhodujících provozovatelů působících v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky, a to od společností:

1. Pražské vodovody a kanalizace, a.s.
2. 1. SčV, a. s.
3. 1. Vodohospodářská společnost, s.r.o.
4. ČEVAK a.s.

5. Chodské vodárny a kanalizace, a.s.
6. Královéhradecká provozní, a.s.
7. Ravos, s.r.o.
8. Vodárenská společnost Chrudim, a.s.
9. Vodárna Plzeň a.s.
10. VHOS, a.s.
11. Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a.s.
12. Vodohospodářská společnost Benešov, s.r.o.
13. Vodohospodářská společnost Sokolov, s.r.o.
14. Vodohospodářská společnost Vrchlice-Maleč, a.s.
15. VODOS, s.r.o.
16. Vodovody a kanalizace Beroun, a.s.
17. Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a.s.
18. Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a.s.
19. Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a.s.
20. Vodovody a kanalizace Náchod, a.s.
21. Vodovody a kanalizace Nymburk, a.s.
22. Vodovody a kanalizace Pardubice, a.s.
23. Vodovody a kanalizace Trutnov, a.s.
24. Vodovody a kanalizace Vysoké Mýto, s.r.o.
25. AQUA SERVIS, a.s.
26. CHEVAK Cheb, a.s.
27. Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.
28. Středočeské vodárny, a.s.
29. Technické služby Strakonice, s.r.o.
30. Vodohospodářská a obchodní společnost a.s.
31. Šumavské vodovody a kanalizace a.s.

SFŽP zveřejňuje každoročně na webových stránkách OPŽP přehled sociálně únosné ceny pro vodné a pro stočné stanovené pro jednotlivá krajská území (NUTS 3), a to vždy v září roku před uplatněním výše sociálně únosné ceny pro vodné a pro stočné na následující kalendářní rok.

V souladu s Přílohou č. 7 Pravidel pro žadatele a příjemce z OPŽP 2014 – 2020 „Metodika pro žadatele rozvádějící podmínky přílohy č. 6 Programového dokumentu OPŽP – Podmínky přijatelnosti vodohospodářských projektů pro Operační program Životní prostředí v programovacím období 2014–2020“ [5] je sociálně únosná hranice pro výdaje na vodné a stočné definována jako cena pro vodné a pro stočné (včetně DPH), která představuje 2 % průměrných ročních čistých příjmů domácností se standardní specifickou potřebou vody 80 l/os.den.

Stanovení sociálně únosné ceny pro vodné a pro stočné (vč. DPH) v jednotlivých krajích ČR pro rok 2018 vychází ze statistických údajů o příjmech a životních podmínkách domácností za rok 2016, indexované o skutečnou meziroční změnu indexu spotřebitelských cen k II. čtvrtletí roku 2016, roku 2017 a očekávanou meziroční změnu indexu spotřebitelských cen k II. čtvrtletí roku 2018, s využitím údajů z pravidelně zveřejňované Zprávy o inflaci (ČNB). Průměrné roční čisté příjmy domácností budou vždy aktualizovány a navýšeny o průměrnou inflaci za rozhodné období.

V referenčním roce 2018 zveřejnil SFŽP ČR sociálně únosnou cenu pro hl. město Prahu ve výši 124,24 Kč/m³, pro Jihočeský kraj ve výši 93,24 Kč/m³, pro Karlovarský kraj ve výši 105,11 Kč/m³, pro Královéhradecký kraj ve výši 99,67 Kč/m³, pro Liberecký kraj ve výši 95,84 Kč/m³, pro Středočeský kraj ve výši 103,58 Kč/m³, pro Kraj Vysočina ve výši 91,75 Kč/ m³, pro Ústecký kraj ve výši 86,55 Kč/m³, Pardubický kraj ve výši 88,57 Kč/m³, Plzeňský kraj ve výši 99,56 Kč/, takže průměrná cena pro vodné a stočné v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky (84,0 Kč/ m³) nedosahuje úrovně zveřejněné sociálně únosné ceny m³ (uvedené ceny jsou bez DPH).

Je však třeba vzít v úvahu, že průměrné specifické množství vody fakturované pro domácnosti v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky (91,0 l/os/den) sice přibližně odpovídá průměru České republiky, ale je výrazně nižší než obvyklá úroveň ve vyspělých zemích Evropské unie (standard cca 110 až 120 l/os/den).

Přehled příjmů z vodného a stočného v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky v roce 2018 je uveden v tabulce č. VI.4.3.

VI.3. Trendy v užívání vod do roku 2027

Tab.VI.3a – Prognóza trendu objemu významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2027 – Domácnosti

Domácnosti				
Užívání vody	Technická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Zásobování pitnou vodou	počet obyv. připojených na vodovody pro veřejnou potřebu	nárůst o 40 tis. obyv.	nárůst o 20 tis. obyv.	nárůst o 100 tis. obyv.
	počet obyvatel zásobených z individuálních zdrojů ³	pokles o 40 tis. obyv.	pokles o 20 tis. obyv.	pokles o 100 tis. obyv.
	množství odebrané PZV	nárůst o 160 tis. m ³ /rok	stagnace	nárůst o 300 tis. m ³ /rok
	množství odebrané PV	nárůst o 450 tis. m ³ /rok	nárůst o 60 tis. m ³ /rok	nárůst o 950 tis. m ³ /rok
	množství dodané pitné vody (fakturované)	nárůst o 1 400 tis. m ³ /rok	nárůst o 500 tis. m ³ /rok	nárůst o 1 800 tis. m ³ /rok
	ztráty vody	pokles o 5 %	pokles o 3 %	pokles o 7 %
	specifické množství vody (fakturované)	nárůst o 1 l/obyv./den	pokles o 1 l/obyv./den	nárůst o 21 l/obyv./den
	počet vodárenských nádrží	stagnace	stagnace	stagnace
	počet odběrných míst z vodních toků	nárůst o 2	stagnace	nárůst o 5
	počet jímacích zařízení PZV	nárůst o 20	stagnace	nárůst o 40
	počet subjektů vlastních infrastruktur vodovodů pro veřejnou potřebu ⁴	nárůst o 35	nárůst o 15	nárůst o 50
Odvádění a čištění odpadních vod	počet obyv. připojených na kanalizace pro veřejnou potřebu	nárůst o 40 tis. obyv.	nárůst o 10 tis. obyv.	nárůst o 80 tis. obyv.
	počet obyvatel připojených na kanalizace pro veřejnou potřebu a ČOV	nárůst o 65 tis. obyv.	nárůst o 40 tis. obyv.	nárůst o 100 tis. obyv.
	vypouštěné množství odváděných odpadních vod	nárůst o 500 tis. m ³ /rok	nárůst o 100 tis. m ³ /rok	nárůst o 2 000 tis. m ³ /rok
	počet ČOV	nárůst o 50	nárůst o 10	nárůst o 100
	počet obyvatel s domovní ČOV	nárůst o 5 tis.	nárůst o 2 tis.	nárůst o 10 tis.
	počet subjektů vlastních infrastruktur kanalizací pro veřejnou potřebu	nárůst o 30	stagnace	nárůst o 50

Tab. VI.3b – Prognóza trendu objemu významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2027 – Zemědělství

Zemědělství				
Užívání vody	Technická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Zemědělství	celková plocha ZPF	pokles o 400 ha	pokles o 800 ha	nárůst o 400 ha
	zemědělská půda pod závlahou	nárůst o 20 ha	stagnace	nárůst o 40 ha
	celková plocha orné půdy	pokles o 200 ha	pokles o 500 ha	nárůst o 200 ha
	vypouštěné množství odpadních vod	stagnace	stagnace	stagnace
	množství odebrané PV	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 3 %
	pro závlahy	stagnace	pokles o 1 %	nárůst o 3 %
	množství odebrané PZV	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %
	pro závlahy	stagnace	pokles o 1 %	nárůst o 1 %
	pro živočišnou výrobu	stagnace	pokles o 1 %	nárůst o 1 %
	množství vody dodané vodovody pro veřejnou potřebu	stagnace	pokles o 1 %	nárůst o 1 %
	množství odebrané vody z individuálních zdrojů	stagnace	pokles o 1 %	nárůst o 1 %

Tab. VI.3c – Prognóza trendu objemu významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2027 – Průmysl

Průmysl				
Užívání vody	Technická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Energetika (bez hydroenergetiky)	množství užívané vody pro průtočné chlazení	stagnace	pokles o 10 %	nárůst o 5 %
	pro cirkulační chlazení	stagnace	pokles o 15 %	nárůst o 3 %
	vypouštěné množství odpadních vod	stagnace	pokles o 10 %	nárůst o 5 %
	instalovaný výkon	stagnace	stagnace	nárůst o 6 MW
	počet odběrných míst	stagnace	stagnace	nárůst o 2
Hydroenergetika	instalovaný výkon	nárůst o 0,5 MW	stagnace	nárůst o 1,5 MW
	počet jezů	stagnace	stagnace	nárůst o 1
	počet přehrad	stagnace	stagnace	stagnace
Ostatní průmysl (odběry a vypouštění vod mimo VaK)	množství odebrané PV	stagnace	pokles o 1 000 m ³ /rok	nárůst o 1 500 m ³ /rok
	množství odebrané PZV	stagnace	pokles o 100 m ³ /rok	nárůst o 100 m ³ /rok
	vypouštěné množství OV	stagnace	pokles o 100 m ³ /rok	nárůst o 300 m ³ /rok
	počet odběrných míst z vod. toků	stagnace	stagnace	nárůst o 2
	počet jímacích zařízení PZV	stagnace	stagnace	nárůst o 2
Těžba šterku (z tekoucích a stojatých vod)	počet těžebních míst	stagnace	stagnace	nárůst o 3
	počet těžebních společností	stagnace	stagnace	nárůst o 3

³ Pouze obyvatelé, kteří nejsou připojeni na vodovod pro veřejnou potřebu.

⁴ Jen významní vlastníci infrastruktury, kteří korespondují se sledovanými provozovateli.

Tab.VI.3d – Prognóza trendu cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2027 – Domácnosti

Domácnosti				
Užívání vody	Ekonomická a socioekonomická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Zásobování pitnou vodou	průměrná cena za dodanou pitnou vodu (vodné)	nárůst o 35 %	nárůst o 25 %	nárůst o 60 %
	platby za odebrané množství PZV	nárůst o 50 %	stagnace	nárůst o 100 %
	platby za odebrané množství PV	nárůst o 20 %	stagnace	nárůst o 40 %
	odhad potřebných investic (mld. Kč)	4,0	3,0	4,4
	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	mírné zlepšení	stagnace	zlepšení
	tržby	nárůst o 35 %	nárůst o 30 %	nárůst o 60 %
Odvádění a čištění odpadních vod	průměrná cena za odvedenou odpadní vodu (stočné)	nárůst o 35 %	nárůst o 25 %	nárůst o 60 %
	poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	nárůst o 3 %	stagnace	nárůst o 5 %
	odhad potřebných investic (mld.Kč)	18,3	14,4	27,6
	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	mírné zlepšení	stagnace	zlepšení
	tržby	nárůst o 35 %	nárůst o 25 %	nárůst o 60 %
Společná data pro zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod	počet obyvatel celkem	nárůst o 1 %	pokles o 1 %	nárůst o 3 %
	počet domácností	stagnace	pokles o 1 %	nárůst o 1 %
	počet obyvatel v městských oblastech	zvýšení o 1 %	stagnace	nárůst o 3 %
	počet obyvatel ve venkovských oblastech	pokles o 1 %	pokles o 3 %	pokles o 5 %
	zaměstnanost	stagnace	pokles o 1 %	nárůst o 2 %
	platby za správu vodních toků a správu povodí	nárůst o 20 %	stagnace	nárůst o 40 %

Tab. VI.3e – Prognóza trendu cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2027 – Zemědělství

Zemědělství				
Užívání vody	Ekonomická a socioekonomická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Zemědělství	počet obyvatel ve venkovských oblastech	pokles o 1 %	stagnace	pokles o 3 %
	zaměstnanost	stagnace	pokles o 3 %	pokles o 5 %
	hrubá zemědělská produkce	stagnace	pokles o 1 %	nárůst o 3 %
	platby za odebrané množství PZV	stagnace	stagnace	nárůst o 3 %
	platby za odebrané množství PV	stagnace	stagnace	nárůst o 3 %
	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	mírné zlepšení	stagnace	zlepšení

Tab. VI.3f – Prognóza trendu cen a nákladů významných druhů užívání vody a vodohospodářských služeb k roku 2027 – Průmysl

Průmysl				
Užívání vody	Ekonomická a socioekonomická data	Pravděpodobná varianta (kvantifikace/slovní popis)	Minimální varianta (kvantifikace/slovní popis)	Maximální varianta (kvantifikace/slovní popis)
Energetika (bez hydroenergetiky)	zaměstnanost	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %
	hrubá produkce/rok	stagnace	pokles o 1 %	nárůst o 2 %
	poplatky za povolení vypouštění odp. vod do PV	stagnace	pokles o 3 %	nárůst o 2 %
	poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	stagnace	pokles o 3 %	nárůst o 2 %
	platby za správu vod. toků a správu povodí	nárůst o 10 %	nárůst o 5 %	nárůst o 30 %
	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	mírné zlepšení	stagnace	zlepšení
Hydroenergetika	zaměstnanost	stagnace	stagnace	nárůst o 4 %
	hrubá produkce/rok	nárůst o 2 %	stagnace	nárůst o 4 %
Ostatní průmysl (odběry a vypouštění vod mimo VaK pro veřejnou potřebu)	zaměstnanost	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 5 %
	hrubá produkce/rok	nárůst o 2 %	nárůst o 1 %	nárůst o 3 %
	platby za odebrané množství PZV	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %
	platby za odebrané množství PV	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 3 %
	poplatky za povolení vypouštění odp. vod do PV	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %
	poplatky za znečištění vypouštěných odp. vod	stagnace	pokles o 2 %	nárůst o 2 %
	platby za správu vodních toků a správu povodí	nárůst o 20 %	nárůst o 10 %	nárůst o 40 %
	úroveň užití nejlepších dostupných technologií	mírné zlepšení	stagnace	zlepšení
Těžba šterku (z tekoucích a stojatých vod)	zaměstnanost	stagnace	stagnace	nárůst o 2 %
	hrubá produkce/rok	stagnace	stagnace	nárůst o 2 %

VI.4. Analýza návratnosti nákladů na vodohospodářské služby

VI.4.1. Metodický postup

Požadavkem Rámcové směrnice o vodách [6] (dále jen „RSV“) je provést odpovídající výpočty nezbytné k uplatnění principu návratnosti nákladů za vodohospodářské služby podle článku 9 RSV. To znamená vzít v úvahu návratnost nákladů za vodohospodářské služby, včetně environmentálních nákladů a nákladů na využívané zdroje v souladu s principem „znečišťovatel platí“.

Vodohospodářskými službami se podle ustanovení § 2 písm. a) vyhlášky č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik, ve znění pozdějších předpisů [7] rozumí „veškeré činnosti, které pro domácnosti, veřejné instituce nebo jakoukoliv hospodářskou činnost zajišťují odběr, vzdouvání, jímání, úpravu a rozvod povrchových nebo podzemních vod nebo odvádění a čištění odpadních vod s následným vypouštěním do povrchových vod“.

Výpočet návratnosti nákladů za vodohospodářské služby je v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky zaměřen na vodohospodářské služby pro domácnosti a ostatní odběratele, tj. zásobování pitnou

vodou prostřednictvím vodovodů pro veřejnou potřebu a na odvádění a čištění odpadních vod prostřednictvím kanalizace pro veřejnou potřebu.

Tento přístup je s ohledem na podmínky České republiky, v souladu s čl. 9 odst. 4 RSV, odůvodněn tím, že poplatky za všechny způsoby užívání povrchových vod jsou zahrnuty v platbách za odběry povrchové vody, které v souhrnu pokrývají náklady na vytvoření podmínek pro tato užívání povrchové vody. Podmínky pro užívání povrchové vody zajišťují správci významných vodních toků, tj. příslušné státní podniky Povodí, které jsou také příjemci plateb uživatelů za odběry povrchové vody. Náklady státních podniků Povodí na zajištění podmínek pro odběry, vzdouvání a jímání povrchové vody, nejsou a ani (s ohledem na víceúčelovost vodních děl nemohou být) sledovány samostatně, ale jsou obsaženy v souhrnu nákladů státních podniků Povodí na zajištění všech způsobů užívání povrchových vod.

V této souvislosti jsou náklady na odběry, vzdouvání a jímání povrchové vody na vodohospodářské služby pro domácnosti a ostatní odběratele, tj. zásobování pitnou vodou prostřednictvím vodovodů pro veřejnou potřebu, promítnuty do plateb za odběry povrchové vody a tím následně do nákladů dodavatelů vody, a zobrazují se tedy ve vypočtené návratnosti za využívání těchto služeb.

V rámci analýzy návratnosti nákladů byla provedena:

- analýza nákladů na vodohospodářské služby,
- analýza příjmů za vodohospodářské služby,
- posouzení návratnosti nákladů za vodohospodářské služby.

Výchozím podkladem pro analýzu nákladů a příjmů byly údaje MZe o cenové kalkulaci cen pro vodné a pro stočné rozhodujících vlastníků/provozovatelů působících v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky.

Údaje o dotacích poskytovatelům vodohospodářských služeb byly odvozeny z údajů MZe. Roční finanční podpory z různých veřejných zdrojů na národní úrovni byly transformovány do úrovně části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky, a to úměrně k počtu obyvatel⁵. Dotace byly oproštěny od dotací poskytnutých v případě mimořádných situací, zejména povodní.

Pokud rozhodující vlastníci/provozovatelé působí i za hranicí části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky, byly údaje příslušně transformovány.

VI.4.2. Analýza nákladů na vodohospodářské služby

Přehled ročních nákladů na vodohospodářské služby v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky obsahuje tabulka č. VI.4.2.

Tab. VI.4.2 – Přehled nákladů na vodohospodářské služby v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky v roce 2018

Vodohospodářské služby (VaK pro veřejnou potřebu)	Investiční náklady	Provozní náklady bez environmentálních nákladů	Environmentální náklady	Náklady celkem
	[mil. Kč]	[mil. Kč]	[mil. Kč]	[mil. Kč]
Zásobování pitnou vodou	2 373,6	7 535,4	504,0	10 413,0
Odvádění a čištění odpadních vod	2 159,0	7 282,8	38,2	9 480,0
Celkem	4 532,6	14 818,2	542,2	19 893,0

⁵ Studie MŽP k územní disparitě krajů v rámci realizace Operačního programu Životní prostředí (dále jen „OPŽP“) (Prioritní osa 1) prokazují, že nejsou významné územní rozdíly ve výdajích na dotace.

Analýza nákladů na vodohospodářské služby přispěje k zodpovězení následujících otázek:

- Zahrnuje cena vodohospodářských služeb náklady na prevenci, zmírnění a kompenzaci škod způsobených ekosystému a stavu vod vodohospodářskými službami?
- Přispívají různí uživatelé vodohospodářských služeb (zejména domácnosti, zemědělství a průmysl) k částečnému nebo celkovému pokrytí nákladů, které sami vytvářejí?
- Existují subvence – příspěvky od daňových poplatníků?

Pomocné výpočty struktury ročních nákladů na vodohospodářské služby v sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, na základě vyhodnocení nákladových položek rozhodujících provozovatelů, jsou uloženy u zpracovatele ekonomické analýzy.

Poznámka k problematice nákladů v sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu:

Na základě vyhodnocení aplikace institutu „environmentální náklady a náklady na vodní zdroje“ v jiných zemích EU lze konstatovat, že i když dochází ke shodě v definici tohoto institutu, současné teoretické studie a výzkumy v oblasti ekonomiky hodnocení životního prostředí nejsou zpracovány tak, aby mohly být v této fázi plánování v oblasti vod použity.

Environmentální náklady jsou definovány jako existující náklady na opatření k prevenci, zmírnění a kompenzaci škod na životním prostředí vyvolaných vodohospodářskými službami.

Náklady na vodní zdroje jsou definovány jako náklady na příležitosti používat vodu jako vzácný zdroj určitým způsobem, v čase a prostoru. Náklady na zdroje mohou vzniknout pouze tehdy, pokud alternativní použití vody generuje vyšší ekonomickou hodnotu než současné nebo předpokládané budoucí použití vody.

Vzhledem k tomu, že v zemích EU nebyly náklady na vodní zdroje dosud přesně definovány, berou se pro tuto etapu ekonomické analýzy v úvahu pouze náklady environmentální.

Pro stanovení environmentálních nákladů v České republice byl přijat způsob výpočtu založený na nákladech na obnovu ekosystému a na uspořené nákladech. Tímto způsobem jsou stanoveny náklady, které by byly třeba na kompenzaci dopadů vodohospodářských služeb na životní prostředí, resp. na kompenzaci vlivů, které poškozují stav vod. Tato metoda vyžaduje vyjádření vlivů způsobených vodohospodářskými službami ve 3 hlavních kategoriích, které poškozují stav vod a to:

- znečišťování povrchových a podzemních vod,
- odběry povrchových a podzemních vod,
- hydromorfologické vlivy ve vztahu k vodním tokům.

V souladu s národními předpisy náklady vlastníků/provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, resp. poskytovatelů vodohospodářských služeb, částečně zahrnují finanční zdroje na obnovu ekosystému tím, že generují finanční zdroje, které kompenzují negativní dopady vodohospodářských služeb způsobené výše uvedenými vlivy. Jedná se o tyto náklady poskytovatelů vodohospodářských služeb:

- náklady na „surovou povrchovou vodu“ vyjadřující náklady správců povodí, resp. správců vodních toků,
- poplatky podle § 88 vodního zákona (za odebrané množství podzemní vody),
- poplatky podle § 89 vodního zákona (za vypouštění odpadních vod do vod povrchových).

Výše uvedené náklady poskytovatelů vodohospodářských služeb, které se akumulují v rozpočtech správců povodí, SFŽP a krajů, jsou v souladu s vodním zákonem využívány na obnovu ekosystému (např. péče o vodní toky, zlepšení stavu vod, odkanalizování a čištění odpadních vod, obnova vodních zdrojů apod.).

Z těchto důvodů byly tyto náklady zahrnuty do sloupce „environmentální náklady“.

VI.4.3. Analýza příjmů za vodohospodářské služby

Tab. VI.4.3 – Přehled příjmů z vodného a stočného v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky v roce 2018

VaK pro veřejnou potřebu	vodné/stočné § 20 ZVaK [mil. Kč]	Dotace investice (SR + FS) [mil. Kč]	Dotace investice kraje [mil. Kč]	Dotace obce [mil. Kč]	Příjmy celkem [mil. Kč]
Zásobování pitnou vodou	11 342,3	616,9	106,5	280,3	12 346,0
Odvádění a čištění odpadních vod	10 144,8	2 132,1	260,0	1 104,2	13 641,1
Celkem	21 487,1	2 749,0	366,5	1 384,5	25 987,1

Legenda:

SR – státní rozpočet

FS – Fond soudržnosti EU (OPŽP)

ZVaK – zákon o vodovodech a kanalizacích

VI.4.4. Závěry a zhodnocení analýzy návratnosti nákladů na vodohospodářské služby

Základními aspekty výpočtu míry návratnosti nákladů na vodohospodářské služby jsou:

- náklady na poskytnutí vodohospodářských služeb a
- příjmy za poskytnutí vodohospodářských služeb, které v rozhodující míře tvoří příjmy z vodného a stočného rozhodujících vlastníků/provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, resp. poskytovatelů vodohospodářských služeb. Důležitým aspektem, který je třeba při posuzování návratnosti nákladů na vodohospodářské služby vzít také v úvahu, je poskytování veřejných finančních podpor/dotací na investice do vodohospodářské infrastruktury z programů s podporou fondu soudržnosti EU (OPŽP) a fondu EAFRD (Program rozvoje venkova), ze státního rozpočtu, zejména prostřednictvím rozpočtové kapitoly MZe, a z rozpočtů příslušných krajů. Tyto výdaje na investice v letech 2016 až 2018 byly v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky cca 4 200 mil. Kč ročně.

Aby výše uvedeným vlivem nebyla zkreslována míra návratnosti nákladů na vodohospodářské služby, byl výpočet návratnosti nákladů proveden jednak se započtením finančních podpor/dotací na investice (postup použitý v prvním plánovacím období), tak i bez započtení výše uvedených mimořádných finančních podpor/ dotací (postup používaný ve většině zemí EU).

Při výpočtu návratnosti nákladů je zohledněna skutečnost, že poplatky za odebrané množství podzemní vody a poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových jsou nejen součástí provozních nákladů poskytovatele vodohospodářských služeb, ale i příjmem SFŽP, resp. krajů, ze kterého je poskytovatel vodohospodářských služeb dotován ve prospěch investic do vodohospodářské infrastruktury. Pro výpočet návratnosti nákladů je proto odečtena příslušná část finančních prostředků od celkového objemu dotací. Tato úprava se promítá do sloupce tabulky č. VI.4.4.a – (UCOD) = „Upravený celkový objem dotací“.

Tab. VI.4.4a – Výpočet návratnosti nákladů za vodohospodářské služby v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky v roce 2018 včetně započtení finančních podpor na investice do vodohospodářské infrastruktury

Vodohospodářské služby	Celkové příjmy (CP) [mil. Kč]	Ekonomické náklady (EN) [mil. Kč]	Celkový objem dotací (COD) [mil. Kč]	Upravený objem dotací (UCOD) [mil. Kč]	Míra návratnosti nákladů [%] (CP-UCOD)*100/EN
Zásobování pitnou vodou	11 342,3	10 413,0	1 003,7	833,1	100,9
Odvádění a čištění odpadních vod	10 144,8	9 480,0	3 496,3	3 391,4	71,2
Celkem	21 487,1	19 893,0	4 500,0	4 224,5	86,8

Tab. VI.4.4b – Výpočet návratnosti nákladů za vodohospodářské služby v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky v roce 2018 bez započtení finančních podpor na investice do vodohospodářské infrastruktury

Vodohospodářské služby	Celkové tržby (CT) [mil. Kč]	Ekonomické náklady (EN) [mil. Kč]	Míra návratnosti nákladů [%] CT*100/EN
Zásobování pitnou vodou	11 342,3	10 413,0	108,9
Odvádění a čištění odpadních vod	10 144,8	9 480,0	107,0
Celkem	21 487,1	19 893,0	108,0

Tab. VI.4.4c – Souhrnné výsledky pro návratnost nákladů na zásobování pitnou vodou vodovody pro veřejnou potřebu v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky

	Součet/výpočet	
	část mezinárodní oblasti povodí Labe na území ČR	Celkem
Počet obyvatel [tis.]	6 381	10 650
Odběr vody pro vodovody pro veřejnou potřebu [mil. m³]	398,2	625
Tržby [mil. Kč]	11 342	17 367
Náklady [mil. Kč]	10 413	15 673
Dotace [mil. Kč]	833,1	1 375
Míra návratnosti nákladů (bez započtení dotací) [%]	108,9	110,8
Míra návratnosti nákladů (se započtením dotací) [%]	100,9	102,0

Tab. VI.4.4d – Souhrnné výsledky pro výpočet návratnosti nákladů v oblasti odvádění a čištění odpadních vod kanalizacemi pro veřejnou potřebu v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky

	Součet/výpočet	
	část mezinárodní oblasti povodí Labe na území ČR	Celkem
Počet obyvatel [tis.]	6 381	10 650
Objem odpadních vod [mil. m³]	477,3	752
Tržby [mil. Kč]	10 145	15 035
Náklady [mil. Kč]	9 480	14 005
Dotace [mil. Kč]	3 391	5 413
Míra návratnosti nákladů (bez započtení dotací) [%]	107,0	107,4
Míra návratnosti nákladů (se započtením dotací) [%]	71,2	68,7

1. V sektoru zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod (sektor vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu) je na úseku provozování vodohospodářské infrastruktury včetně její údržby v zásadě uplatněn princip „uživatel platí“ a „znečišťovatel platí“ s cílem zajistit přiměřené pobídky uživatelům vody tak, aby vodní zdroje byly využívány efektivně a tento přístup přispěl k dosažení a udržení dobrého stavu vod.
2. Sektor vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky vykazuje celkovou návratnost nákladů

- 86,8 %, se započtením finančních podpor na investice do vodohospodářské infrastruktury a
- 108,0 % bez započtení finančních podpor na investice do vodohospodářské infrastruktury.

Tento výpočet návratnosti nákladů byl odvozen z údajů rozhodujících 41 provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu působících v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky, kteří představují cca 95 % objemu poskytovaných služeb. Odběratelé (znečišťovatelé) však hradí jen oprávněné náklady a přiměřený zisk provozovatelů, a to na základě předpisů pro věcně usměrňované ceny v oboru vodovodů a kanalizací, ve struktuře „kalkulace“ závazně určeného přílohou č. 19 vyhlášky č. 428/2001 Sb. Problémem je, že takto kalkulované příjmy za vodné a stočné nezahrnují náklady, které by zajistily dlouhodobou udržitelnost infrastruktury vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, a to z následujících důvodů:

- nejsou uplatňovány „plné odpisy“ vodohospodářského majetku, které by byly založeny na reálné reprodukční hodnotě tohoto majetku (v souladu s cenovými předpisy jsou odpisy odvozeny od účetní hodnoty majetku); tyto „plné odpisy“, resp. náklady na obnovu v sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu, pokud by byly uplatněny, by významně zvyšovaly cenu vodohospodářských služeb, a to nad současnou úroveň sociální únosnosti ceny pro vodné a pro stočné;
- nelze uplatnit odpisy vodohospodářského majetku, který byl pořízen z dotací z veřejných zdrojů.

Náklady v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky, odvozené od „reálné reprodukční hodnoty infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu“ by představovaly zvýšení nákladů o cca 45 %, což by ve svém důsledku znamenalo překročení sociálně únosné ceny pro vodné a pro stočné.

3. Vyšší návratnost nákladů při započtení dotací na investice do vodohospodářského majetku vykazuje sektor zásobování pitnou vodou, a to především z důvodů nižšího celkového objemu dotací než v sektoru odvádění a čištění odpadních vod.
4. V sektoru vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu se na uvedené návratnosti nákladů podílí domácnosti, průmysl i ostatní odběratelé úměrně k množství dodávané pitné vody. Důvodem je, že cenové předpisy stanovují jednotný výpočet ceny pro vodné a pro stočné pro všechny odběratele.

Poznámka:

Z dalších vodohospodářských služeb, které odpovídají definici v ustanovení § 2 písm. a) vyhlášky č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik, ve znění pozdějších předpisů [7], přísluší hodnocení návratnosti nákladů těch vodohospodářských služeb (odběry povrchových vod, případně jejich vzdouvání), které zajišťují správci povodí a správci vodních toků pro uživatele vody.

Na základě výjimky z vodního zákona (§ 101 odst. 4) se neplatí za odběry povrchové vody:

- je-li odebrané množství povrchové vody menší nebo rovno 6 000 m³ za kalendářní rok nebo je menší nebo rovno 500 m³ v každém měsíci kalendářního roku,
- pro provoz rybích líhní a sádek,
- pro napouštění rybníků a vodních nádrží pro chov ryb,
- pro zatápění umělých prohlubní terénu (zbytkových jam po těžbě nerostů) nevyžadující čerpání nebo převádění vody správcem vodního toku,
- pro průtočné chlazení výzkumných jaderných reaktorů,
- pro požární účely,
- pro napouštění veřejných koupališť, odstavených ramen vodních toků a nádrží tvořících chráněný biotop rostlin a živočichů,

- pro zachování mezinárodně významných mokřadů v lužních lesích,
- pro postřikování skladovaného dříví vodou,
- pro výrobu sněhu vodními děly,
- za odběr okalových vod pro zemědělskou nebo lesní výrobu, přičemž okalovými vodami pro zemědělskou a lesní výrobu jsou povrchové vody odebírané z vodního toku za zvýšených průtoků (vodních stavů) pro závlahy zaplaviteláním,
- za povolený odběr pro vyrovnání vláhového deficitu zemědělských plodin, včetně školkařských výpěstků a pro napouštění vodních nádrží k akumulaci povrchové vody pro závlahy zemědělských plodin a školkařských výpěstků podle podmínek platného povolení k nakládání s vodami.

Dále se neplatí v souladu s § 57 vodního zákona v případě, že vlastník vodního díla je správcem vodního toku a osoba oprávněná k nakládání s vodami podle § 8 vodního zákona v tomto vodním díle je povinna platit platbu k úhradě správy vodních toků a správy povodí podle § 101 vodního zákona, a v případě, že osoba oprávněná k nakládání s vodami podle § 8 vodního zákona užívá vodu pouze za účelem využití energetického potenciálu k výrobě elektřiny ve vodních elektrárnách do celkového instalovaného výkonu výroby 10 MWe.

VI.4.5. Plánované kroky a opatření k uplatňování principu návratnosti nákladů na vodohospodářské služby

Čl. 9 odst. 1 RSV ukládá členským státům vzít v úvahu princip návratnosti nákladů za vodohospodářské služby včetně environmentálních nákladů a nákladů na využívané zdroje, s ohledem na ekonomickou analýzu provedenou podle přílohy III RSV a zejména v souladu s principem „znečišťovatel platí“.

Do roku 2010 měly členské státy zajistit:

- aby cenová politika ve vztahu k vodě vytvořila uživatelům vody dostatečné podněty k tomu, aby užívali vodní zdroje efektivně, a tím přispěli k dosažení environmentálních cílů RSV,
- adekvátní výnosy za různé typy užívání vod, rozdělené přinejmenším na průmysl, domácnosti a zemědělství, k úhradě nákladů za vodohospodářské služby, a to na základě ekonomické analýzy provedené v souladu s přílohou III RSV a v duchu principu „znečišťovatel platí“.

Členské státy přitom mohly přihlédnout k sociálním, environmentálním a ekonomickým důsledkům úhrady, jakož i ke geografickým a klimatickým podmínkám dotčené oblasti či oblastí.

V čl. 9 odst. 2 a 3 RSV se členským státům ukládá podat v plánech povodí informaci o plánovaných krocích směřujících k implementaci čl. 9 odst. 1 RSV, které přispějí k dosažení environmentálních cílů této směrnice, a o výnosech z různých užívání vod k uhrazení nákladů na vodohospodářské služby. Nic nesmí bránit financování konkrétních preventivních nebo nápravných opatření směřujících k dosažení cílů RSV.

Čl. 9 odst. 4 RSV připouští, že členské státy neporuší RSV, pokud se rozhodnou, v souladu se zavedenou praxí, neuplatňovat ustanovení 2. věty čl. 9 odst. 1 RSV a k tomu příslušející ustanovení čl. 9 odst. 2 RSV pro dané užívání vod tam, kde to nenaruší účely a dosažení cílů RSV. Členské státy uvedou důvody pro neúplné uplatnění 2. věty čl. 9 odst. 1 RSV v plánech povodí.

Cenová politika České republiky, uplatňovaná v souladu s relevantními zákony (zejména vodní zákon, ZVaK a zákon o cenách), zakládá pro uživatele vod dostatečné podněty k efektivnímu užívání vodních zdrojů.

Dokladuje to zákonná povinnost platit za odběry povrchové vody (včetně úhrady za průtočné chlazení) a podzemní vody i za vypouštění odpadních vod (viz kapitola VI. 2.) s tím, že výnosy z těchto plateb a poplatků přispívají k dosažení environmentálních cílů RSV.

V souladu s čl. 9 odst. 4 RSV nejsou plně uplatněna ustanovení 2. věty odst. 1 a tomu příslušející ustanovení odst. 2 RSV. Neuplatňování těchto ustanovení však v souladu s čl. 9 odst. 4 RSV významně „nenarušuje účely a dosahování cílů RSV“.

Důvody, proč uživatelé (znečišťovatelé) nehradí veškeré náklady, jsou uvedeny v kapitolách VI.4.1 a VI.4.4.

Plánované kroky a opatření k dalšímu uplatňování principu návratnosti nákladů na vodohospodářské služby za účelem dosažení environmentálních cílů RSV v části mezinárodní oblasti povodí Labe na území České republiky jsou následující:

- novelou vodního zákona dosáhnout postupné zvýšení poplatků za odebrané množství podzemní vody, a tím dosáhnout vyšších finančních zdrojů k dosažení environmentálních cílů RSV;
- znovu posoudit efektivnost výjimek z vodního zákona z plateb za odběry povrchové vody a návazně upravit novelu vodního zákona;
- posoudit výjimky z povinnosti platit za odvádění srážkových vod do kanalizace pro veřejnou potřebu stanovené v § 20 odst. 6 ZVaK.

VI.5. Výběr opatření z hlediska nákladů i účinnosti nejefektivnějších

VI.5.1. Posouzení nákladově nejefektivnější kombinace opatření

Správný výběr opatření má zásadní vliv na úspěšnost v dosahování dobrého stavu. V seznamu všech opatření se vyskytují jak ta potřebná, tak i naopak nepotřebná z pohledu dosahování cílů dobrého stavu, avšak vedoucí ke splnění dalších cílů stanovených v národních plánech povodí. Výběr opatření proto probíhal podle následujících principů:

- 1) Opatření neřeší dosažení cílů dobrého stavu, ale jiných cílů. Sem patří všechna adaptační opatření, která mají za úkol zmírnit dopady sucha (vodní zdroje, vodovody, nádrže apod.) Opatření byla automaticky zařazena do programu opatření, pokud předpokládaný rok realizace nepřesáhne rok 2027.
- 2) Opatření je obecného charakteru (list opatření typu „B“), kdy efekty nelze vyjádřit pomocí ukazatelů hodnocení stavu, ale jedná se především o různé zásady chování, požadavky, způsob ochrany aj. Tato byla do programu opatření zařazena rovněž automaticky, pokud předpokládaný rok realizace nepřesáhne rok 2027.
- 3) Opatření s listem opatření typu „A“ navržená za účelem dosažení cílů dobrého stavu zpracovateli PDP nebo opatření navržená v koncepcích nebo institucemi či veřejností nebo opatření, která jsou již v určité části projektové přípravy.

Opatření uvedená v bodě tři jsou hlavním předmětem celého výběru. Pro hodnocení efektivity opatření jsou stěžejní tři údaje uvedené v listu opatření. Prvním z nich je vyčíslení efektů v ukazatelích hodnocení stavu. Druhým je uvedení investičních a případně provozních nákladů. Třetím je předpokládaný rok realizace opatření.

Efekt opatření

Výše zlepšení konkrétních ukazatelů je uvedena v listu opatření formou látkového odnosu ze zdroje znečištění před realizací opatření a po něm. Rozhodující není jen absolutní velikost, ale i počet ukazatelů a stav příslušného vodního útvaru nebo existence chráněného území. Zlepšení bylo pro každé opatření sečteno za všechny ukazatele jako procento z nadlimitního množství pro dobrý stav. Pokud tedy některý z ukazatelů nebyl stanoven jako cíl, pak za něj opatření nezískalo body. Výsledné číslo udává důležitost opatření z pohledu dosažení dobrého stavu. Opatření bez uvedení efektů má nulu stejně jako opatření řešící vyhovující ukazatel.

Náklady na opatření

Kromě efektu opatření jsou důležité rovněž náklady na jeho uskutečnění. Kombinací obou kritérií získáme nákladovou efektivnost. Pro každé opatření se známými náklady byla spočtena nákladová efektivnost jakožto podíl nákladů a součtu efektu za všechny ukazatele. Provozní náklady vstupovaly do hodnocení jako trojnásobek. Součtový efekt v ukazatelích byl přepočten kvůli nerovnému poměru ukazatelů (BSK-5: N-NH₄: N-NO₃: P-V, 1: 4: 4: 20). Fosforečnanový fosfor nebyl do efektů započten, jelikož byl vyčíslen jen v některých dílčích povodích, což by je zvýhodňovalo. Výsledné číslo udává nákladovou výhodnost, respektive čím je hodnota menší, tím jsou náklady předpokládaného efektu levnější.

Syntéza efektu a nákladů

Opatření byla seřazena pro celou ČR podle obou kritérií zvlášť (efekty sestupně, náklady vzestupně). Podle pořadí bylo každému opatření přiřazeno číslo pořadí. Všechna zbylá opatření bez kritérií obdržela první číslo na konci seznamu. Výsledné pořadí bylo získáno průměrem hodnot. Do programu opatření byla vybrána opatření s číslem menším než 1500 s podmínkou, že předpokládaný termín realizace byl do roku 2027. Vy ostatních případech bylo opatření zařazeno do zásobníku (mezi tzv. ostatní opatření).

Při stanovení priorit v národním plánu povodí byly také zohledněny priority vyplývající z příslušných plánů dílčích povodí.

Souhrn výsledků tohoto posouzení je ve finančním vyjádření promítnut do tabulek VI.5.2a a VI.5.2b.

VI.5.2. Souhrnné náklady na opatření

Rozhodující požadavek na finanční zdroje je vázán na opatření navržená do Programu opatření k zabránění a regulaci znečištění z komunálních bodových zdrojů a představuje v souhrnu cca 18 525 mil. Kč, což je cca 74 % nákladů na všechna tato opatření navržená do Programu.

Opatření ke snížení nepříznivých účinků sucha mají požadavek na finanční zdroje v souhrnu cca 589 mil. Kč, což představuje cca 1 % nákladů na všechna tato opatření navržená do Programu. Tato skupina opatření obsahuje opatření, jejichž cílem je zajistit vodárenskou infrastrukturu.

Dosažený stav přípravy některých projektů však vytváří určitou nejistotu, zda bude možné tyto projekty zahájit v nejbližší době, a proto těžiště jejich realizace může být posunuto do druhé poloviny realizační fáze plánu, čímž bude posunuta i potřeba finančních zdrojů. Dále je nutné vzít v úvahu, že pro využití podpůrných finančních zdrojů (zejména OPŽP a programy státního rozpočtu v kapitole Ministerstva zemědělství) jsou stanovena konkrétní pravidla, která některé projekty v určitých časových obdobích nebudou splňovat (viz např. omezení podpory rekonstrukcí vodovodních a kanalizačních sítí). Takové projekty pak bude nutné realizovat z vlastních zdrojů jejich investorů. Míru nejistoty při čerpání finančních prostředků z dotačních programů lze uvést na příkladu OPŽP, který představuje rozhodující podíl disponibilních zdrojů. V rámci OPŽP je přijatelnost vodohospodářských projektů k podpoře posuzována na základě podmínek přijatelnosti definovaných v programovém dokumentu. Další omezující podmínky mohou představovat omezení v rámci jednotlivých výzev k předkládání žádostí o podporu z OPŽP. Omezující podmínky pro využití podpůrných zdrojů mohou vyvolat tlak na zvýšení podílu vlastních zdrojů investorů na financování konkrétních akcí.

Všechna opatření k omezování, případně zastavení vnosu nebezpečných, závadných a prioritních nebezpečných látek do vod nemají dosud úplně odhadnuty náklady a priority, proto nelze souhrn nákladů v této skupině považovat za konečný, bude se měnit s postupující přípravou jednotlivých realizačních akcí. Lze předpokládat, že realizace těchto opatření bude nastupovat postupně podle dokončování přípravy jednotlivých akcí a finančních možností. V současnosti jsou náklady na všechna navržená opatření odhadnuty na 371 mil. Kč, což představuje cca 1 % nákladů na všechna navržená opatření. S ohledem na nejasnosti v prioritizaci a zajištění financování nejsou tato opatření zahrnuta do Programu opatření.

Souhrnné náklady na konkrétně specifikovaná opatření v oblasti zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, u kterých byly náklady stanoveny, jsou předpokládány ve výši cca 2 540 mil. Kč, což představuje cca 10 % nákladů na všechna tato opatření navržená do Programu.

S ohledem na stav přípravy opatření navržených k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení dobrého ekologického stavu a dobrého ekologického potenciálu lze předpokládat, že zejména z hlediska majetkoprávního vypořádání pozemků mohou nastat u těchto opatření komplikace v dokončení přípravy.

Náklady na opatření pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny jsou předpokládány ve výši cca 2 333 mil. Kč, což představuje cca 9 % nákladů na všechna opatření navržená do Programu.

Náklady na opatření na opatření pro hospodaření s vodami a udržitelné užívání vody a pro zajištění vodohospodářských služeb jsou předpokládány ve výši cca 564 mil. Kč, což představuje cca 2 % nákladů na všechna opatření navržená do Programu.

Náklady u opatření začleněných do ostatních skupin jsou minoritní nebo nulové nebo nejsou stanoveny. Rozdílné procento podílu požadavků na finanční zdroje u jednotlivých skupin opatření na celkových požadavcích a na požadavcích pro prioritních opatření vyplývá z toho, že pro řadu ostatních opatření nejsou dosud náklady odhadnuty a budou doplňovány v další přípravě opatření.

Pro realizaci opatření zahrnutých do Programu opatření se pro jejich financování předpokládá podíl prostředků státního rozpočtu ve výši cca 2 000 mil. Kč, (tyto finanční prostředky budou zabezpečeny v rámci stanovených limitů státního rozpočtu dotčených kapitol), prostředků veřejných rozpočtů ve výši cca 6 100 mil. Kč a vlastních zdrojů investorů ve výši cca 9 725 mil. Kč.

Poznámka: Předpoklad účasti státního rozpočtu vychází z dřívější úrovně podpory ze státního rozpočtu, je ho potřebné rezorty ověřit pro nadcházející období.

Tab. VI.5.2a – Předpokládané finanční zdroje na Program opatření

Oblast finanční podpory (skupina opatření)	Předpoklad výše finanční podpory z fondů EU [mil. Kč]	Předpoklad výše financování z národních zdrojů [mil. Kč]	Celkem [mil. Kč]
1. Opatření vyžadovaná k provádění právních předpisů ES v oblasti ochrany vod	0	0	0
2. Opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“	0	0	0
3. Opatření pro vody užívané nebo uvažované pro odběr vody pro lidskou spotřebu	0	30	30
4. Opatření ke zlepšení jakosti vod využívaných ke koupání	0	0	0
5. Opatření pro omezování odběrů a vzdouvání vod, včetně odúvodnění, příp. výjimek	0	0	0
6. Opatření k regulaci umělých infiltrací nebo doplňování podzemních vod	0	0	0
7. Opatření k zabránění a regulaci znečištění z bodových zdrojů	2 543	15 982	18 525
8. Opatření k zabránění nebo regulaci znečištění z plošných zdrojů	0	0	0
9. Opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod s uvedením případů povoleného vypouštění	0	0	0
10. Opatření k omezování, případně zastavení vnosu nebezpečných a zvláště nebezpečných látek do vod	340	31	371
11. Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění	0	5	5
12. Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení dobrého ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu	2 280	260	2 540
13. Opatření přijatá k zabránění vzrůstu znečištění mořských vod	0	0	0
14. Opatření prováděná v souvislosti s přeshraničním znečištěním	0	0	0

Oblast finanční podpory (skupina opatření)	Předpoklad výše finanční podpory z fondů EU [mil. Kč]	Předpoklad výše financování z národních zdrojů [mil. Kč]	Celkem [mil. Kč]
15. Opatření pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny	1 758	575	2 333
16. Opatření pro hospodaření s vodami a udržitelné užívání vody a pro zajištění vodohospodářských služeb	0	564	564
17. Opatření ke snížení nepříznivých účinků sucha	213	376	589
18. Souhrn doplňkových a dodatečných opatření	0	2	2
Celkem	7 134	17 825	24 959

Tab. VI.5.2b – Souhrn předpokládaných nákladů na opatření

Skupina opatření	Náklady celkem [mil. Kč]	Náklady na opatření zahrnutá do Programu opatření [mil. Kč]	Náklady na ostatní opatření [mil. Kč]
1. Opatření vyžadovaná k provádění právních předpisů ES v oblasti ochrany vod	0	0	0
2. Opatření k aplikaci principu „znečišťovatel platí“	0	0	0
3. Opatření pro vody užívané nebo uvažované pro odběr vody pro lidskou spotřebu	30	30	0
4. Opatření ke zlepšení jakosti vod využívaných ke koupání	0	0	0
5. Opatření pro omezování odběrů a vzdouvání vod, včetně odůvodnění, příp. výjimek	0	0	0
6. Opatření k regulaci umělých infiltrací nebo doplňování podzemních vod	0	0	0
7. Opatření k zabránění a regulaci znečištění z bodových zdrojů	29 166	18 525	10 641
8. Opatření k zabránění nebo regulaci znečištění z plošných zdrojů	0	0	0
9. Opatření k zamezení přímému vypouštění do podzemních vod s uvedením případů povoleného vypouštění	0	0	0
10. Opatření k omezování, případně zastavení vnosu nebezpečných a zvláště nebezpečných látek do vod	12 381	371	12 010
11. Opatření k prevenci a snížení dopadů případů havarijního znečištění	5	5	0
12. Opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení dobrého ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu	2 683	2 540	143
13. Opatření přijatá k zabránění vzrůstu znečištění mořských vod	0	0	0
14. Opatření prováděná v souvislosti s přeshraničním znečištěním	0	0	0

Skupina opatření	Náklady celkem [mil. Kč]	Náklady na opatření zahrnutá do Programu opatření [mil. Kč]	Náklady na ostatní opatření [mil. Kč]
15. Opatření pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny	5 610	2 333	3 277
16. Opatření pro hospodaření s vodami a udržitelné užívání vody a pro zajištění vodohospodářských služeb	564	564	0
17. Opatření ke snížení nepříznivých účinků sucha	589	589	0
18. Souhrn doplňkových a dodatečných opatření	2	2	0
Celkem	51 030	24 959	26 071

Seznam podkladů

- [1] Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). In: Sbírka zákonů České republiky. 25. 7. 2001, částka 98. Ve znění pozdějších předpisů. 2001.
- [2] Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmě a o její nápravě a o změně některých zákonů. 2008.
- [3] Vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), In: Sbírka zákonů České republiky, 11. 12. 2001, částka 160, č. 428/2001. 2001.
- [4] Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích). In: Sbírka zákonů České republiky. 2. 8. 2001, částka 104. Ve znění pozdějších předpisů., č. 274/2001 Sb. 2001.
- [5] „Metodika pro žadatele - Rozváděcí podmínky přílohy č. 6 Programového dokumentu OPŽP“. Ministerstvo životního prostředí, 2013, [Online]. Dostupné z: https://www.sfzp.cz/files/documents/storage/2018/11/08/1541704470_Metodika%20pro%20žadatele%20pr.%20c.%206%20V1.1_fin.pdf.
- [6] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky. In: Úřední věstník Evropské unie. 22. 12. 2000, svazek 05, L 327, č. 2000/60/ES. 2000.
- [7] Vyhláška č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik. In: Sbírka zákonů České republiky. 17. 2. 2011, částka 9. Ve znění pozdějších předpisů., č. 24/2011. 2011.

Seznam zkratk

Zkratka	Vysvětlení
ČOV	čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	daň z přidané hodnoty
FS	Fond soudržnosti
OPŽP	Operační program Životní prostředí
OV	odpadní vody
PV	povrchové vody
PZV	podzemní vody

RSV	Rámcová směrnice o vodách, celým názvem Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky
SR	státní rozpočet
ZVaK	Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích). Ve znění pozdějších předpisů., č. 274/2001 Sb. 2001.
VaK	vodovody a kanalizace

Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
www.eagri.cz, info@mze.cz
+420 221 811 111

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65
www.mzp.cz, info@mzp.cz
+420 267 121 111

Praha 2022

VI.4.4 - Vodohospodářské služby **RE (DM TAB. 70)**

Mezinárodní oblast povodí	Vodohospodářská služba	Jiná služba nebo kombinace služeb - popis	Průměr nebo cenové rozpětí cenových úrovní pro tuto vodohospodářskou službu v roce 2018 [EUR/m ³]	Celková návratnost celkových finančních nákladů (investice, provoz a údržba, jiné finanční náklady včetně kapitálových nákladů) vyjádřená jako procentní podíl z celkových finančních nákladů na tuto vodohospodářskou službu [%]	Celkový výnos z poplatku nebo daně [mil. EUR/rok]
Labe	Odběr pitné vody (povrchová a / nebo podzemní voda), úprava a distribuce		40,17 Kč/m ³ bez DPH (1,57 EUR/m ³)	108,9	11 342,3 mil. Kč/rok (442,3 mil. EUR/rok)
	Kanalizace a čištění odpadních vod		33,83 Kč/m ³ bez DPH (1,32 EUR/m ³)	107,0	10 144,8 mil. Kč (395,6 mil. EUR/rok)
	Odběr, úprava a distribuce závlahové vody		Ceny a náklady jsou stejné jako u pitné vody, posouzení socioekonomických dopadů je zahrnuto do části pro úhradu nákladů na pitnou vodu.		
	Individuální odběry		Neexistuje samostatná platba. Odběry jsou bez poplatku do výše 6 000 m ³ za rok.		
	Zadržování a skladování vody		Neexistuje samostatná platba. Posouzení socioekonomických dopadů ve formě poplatků za zadržování vody jsou zahrnuty v ceně dohodnuté mezi odběratelem a státními podniky povodí (EUR/m ³).		
	Zadržování vody k zajištění protipovodňové ochrany		Neexistuje samostatná platba. Náklady na protipovodňová opatření jsou hrazeny z vlastních zdrojů Státních podniků povodí a z dotačních programů Ministerstva zemědělství nebo OPŽP.		
	Zadržování vody za účelem plavby		Neexistuje samostatná platba. Náklady na údržbu vodních cest jsou hrazeny z vlastních zdrojů státních podniků povodí.		
	Jiný				